Sosyolojiye Giriş

1. Sosyoloji bize toplumların farklı şekillerde yapılandırılmış olabileceğini, değişimin ve dönüşümün insan yaşamının bir parçası olduğunu gösterir. Değişim kaçınılmaz ise, sosyoloji bizim daha iyi bir toplum kurmamıza yardımcı olabilir. Ancak sosyologların, uyulması gereken değerlerin hangileri olduğunu insanlara söyleyecek özel bir otoritesi yoktur.

Bu parçada sosyolojinin aşağıdaki özelliklerinden hangisi vurgulanmıştır?

A) Toplumu bir bütün olarak incelemesi
B) Olması gerekeni değil, var olanı incelemesi
C) Bilimsel araştırma yöntem ve tekniklerini kullanması
D) Benzer sosyal olayları inceleyerek ortak noktaları tespit etmesi
E) Toplumsal olay ve olguları incelemesi

2. Aşağıdakilerden hangisi sosyolojinin amaçlarından biri değildir?

A) Toplumsal yapıda meydana gelen değişim ve gelişim süreçlerini incelemek
B) Toplumsal olay ve olguları bilimsel yöntem ve teknikleri kullanarak incelemek
C) Birey davranışlarını bireyden yola çıkarak, çevreye uyum süreci içinde incelemek
D) Toplumsal grupları, kurumları ve kurumlar arasındaki ilişkileri incelemek
E) Hem somut hem de teorik toplumsal olaylar üzerinde araştırma ve kavramsallaştırma yapmak

3. Aşağıdakilerden hangisi toplumsal grupların ortak amaç ve işlevlerinden biri değildir?

A) Bireye güven duygusu vererek kimlik ve kişilik sahibi olmasını sağlamak
B) Bireyin, psiko-sosyal ihtiyaçlarını karşılamak
C) Bireylerin yaşam standartlarını yükseltmek
D) Bireye toplumun kültürünü kazandırmak
E) Toplumsal dayanışmayı güçlendirmek

MEB 2018 - 2019 • Ölçme, Değerlendirme ve Sınav Hizmetleri Genel Müdürlüğü

4. Toplumun kendine has bir yapısı vardır. Bu yapı onu oluşturan elemanlarının birleşmesinden farklı bir şeydir. Nasıl ki kaya, zamk ve çakıl taşını bir torbaya koyduğunuzda mozaik oluşmuyorsa, toplumda da bireyleri, rolleri, statüleri, grupları ve organizasyonları bir araya getirmek toplumsal yapının oluşması için yeterli değildir; toplumsal yapı kendisini oluşturan ögelerin karşılıklı ilişkileriyle varlık kazanır.

Bu parçadan hareketle ulaşılabilecek en kapsamlı yargı aşağıdakilerden hangisidir?

A) Toplum, pek çok unsurun yer aldığı karmaşık bir yapıdır.
B) Toplumsal yapı, bireylerin sosyal ilişkilerinin bir bütünüdür.
C) Toplumsal gruplar, toplumsal yapının en temel birimini oluşturur.
D) Toplumsal yapının sahip olduğu özellikler her toplumda farklılık gösterir.
E) Toplumsal yapı varlığını, ögelerini bir arada tutmayı sağlayan etkileşime borçludur.

5. Aşağıdakilerden hangisi toplumu oluşturan unsurlar içerisinde yer almaz?

A) Belli bir toprak parçası üzerinde yaşanması
B) Bireylerinin birlikte yaşama isteği taşıması
C) Farklı sosyal sınıfların var olması
D) Bireylerinin birbirlerinin varlığından haberdar olması
E) Bireyler arasında düzenli ve karşılıklı ilişkilerin var olması

6. Braudel'e göre tarih ile sosyoloji bir kumaşın iki yüzü gibidir. Tarih olayları yer ve zaman belirterek açıklarken, o toplumun yapısını mutlaka dikkate almalıdır. Tarih belgelere bakarak toplumsal dinamikleri göz önünde bulundurmalı, sosyoloji ise toplumu anlamak için geçmişten günümüze bütünsellik içinde problemleri ele almalıdır. Sosyoloji, genelleme yapmaktan ziyade geneli görmek için geçmişten günümüze toplumun tarihsel serüvenini anlamaya çalışır.

Buna göre aşağıdaki ifadelerden hangisine ulaşılabilir?

A) Tarih ve sosyolojinin yöntemi aynıdır.
B) Tarihte olgu, sosyolojide olay önemlidir.
C) Tarih bilimken, sosyoloji değildir.
D) Tarih ve sosyoloji birbirini etkiler.
E) Tarih genelleme yapabilir.

7. A. Comte 1789 Fransız İhtilali ile Avrupa'nın siyasal ve toplumsal yapısında meydana gelen büyük yıkımı ele almış, "Pozitif Felsefe Dersleri" adlı eserinde ilk kez sosyoloji adını kullanmış ve toplumun bilimsel temellere göre reformdan geçirilmesi gerektiğini ifade etmiştir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi sosyolojinin ortaya çıkışına dayanak oluşturur?

A) Toplumsal değişimin gerekliliği
B) Toplumsal sorunlara bilimsel yollardan çözüm arama
C) Toplumsal yapıyı bütünsel olarak inceleme
D) Farklı bilimlerin bulgularından yararlanma
E) Toplumsal olayları analiz etme

8. Durkheim sosyolojinin bilimsel bir disiplin olması için benimsenmesi gerekli olan ilkeleri belirleyen kurucu sosyologlardandır. O, toplumu istikrara kavuşturacak pratik çalışmalara yönelmiş, sosyolojinin felsefeden ve spekülatif düşüncelerden tamamen ayrılmasını sağlamıştır.

Parçadan yola çıkılarak Durkheim'ın sosyolojiye katkısı hakkında aşağıdakilerin hangisi söylenebilir?

A) Pozitif bir bilim olmasını sağlaması
B) Toplumsal problemlerin tanımlanmasına yardımcı olması
C) Başka bilimlerin verilerinden yararlanmasını sağlaması
D) Sosyal problemlere uygun araştırma yöntemleri geliştirmesi
E) Sosyal olguların bireysel farklılıklarla açıklamasını sağlaması

9. Bireylerin belirli konulardaki ilgi, duygu, düşünce, tutum ve önerilerini tespit etmek üzere önceden hazırlanarak kâğıda dökülmüş soruların, soru formu halinde uygulanması ile gerçekleşen veri toplama tekniğidir. Bu teknikle geniş gruplardan kısa sürede bilgi toplanabilir. Genellikle kamuoyu araştırmalarında kullanılır.

Parçada açıklaması yapılan veri toplama tekniği aşağıdakilerden hangisidir?

A) Örnek olay incelemesi
B) Sosyometri
C) Monografi
D) Gözlem
E) Anket

10. Le Play, Avrupa'daki işçi ailelerini araştırma konusu olarak seçmiş ve bilimsel yöntemler kullanarak derinlemesine incelemeler yapmıştır. Bu aile tiplerinden elde ettiği verilerden hareketle tüm işçi aileleri için genellemelere ulaşmaya çalışmıştır.

Le Play'in kullanmış olduğu araştırma yöntem ve tekniği aşağıdaki seçeneklerin hangisinde doğru olarak verilmiştir?

A) Analoji - Anket
B) Tümdengelim - Sosyometri
C) Tümevarım - Görüşme
D) Tümevarım - Monografi
E) Tümdengelim - Monografi

11. Sosyolojik araştırmaların amacı; "Ne oldu? Her yerde oldu mu? Zaman içinde tekrarlandı mı? Bu olayların altında yatan sebepler nelerdir?" gibi sorulardan hareket ederek hipotezler kurup, olay ve olgularla ilgili doğru sonuçlara ulaşmaktır. Fakat doğa bilimlerindeki gibi sosyal olayları laboratuvar ortamına taşımak ve kural koyucu sonuçlara ulaşmak mümkün değildir.

Bu parçada sosyolojik araştırmalarda karşılaşılan aşağıdaki problemlerden özellikle hangisi üzerinde durulmaktadır?

A) Toplumsal olayların tekrarlanmaması
B) Toplumsal olayların tek bir nedenle açıklanamaması
C) Toplumsal olayların çok sebepli ve değişken olması
D) Toplumsal olaylarla ilgili deney yapmanın imkânsız olması
E) Toplumsal olayları değer yargılarından bağımsız araştırmanın güç olması

12. I. Kültür ve medeniyet arasındaki benzerlik ve farklılıklar üzerinde durmuştur.
II. İstanbul Üniversitesi Sosyoloji Kürsüsü'nü kurmuştur.
III. Le Play'in sosyolojik düşüncelerini Türk toplumuna uyarlamıştır.

Verilenlerden hangileri Ziya Gökalp'in sosyolojiye katkıları arasında gösterilemez?

A) Yalnız I.
B) Yalnız III.
C) I ve II.
D) I ve III.
E) I, II ve III.

